

ڪريار
 بوحوشو ينيڪ
 به ۳ مانڪ يڪ
 به شش مانڪ دو
 به ساليڪ چوار روپيه دهدا
 اعلان يا ايشيڪي خويي
 له پره دواييداده نوسريت
 بودو دير ۳ آنه ده سينريت

پيشكوتن

حفتة جار يڪ درده چيت

جوشتيڪ
 بو پيشكوتن
 ده نوسري

يڪي به آنه يڪه

(سال ۱ ژماره ۱۳) - (روز پينچشمه ۵ ذى القعدة ۱۳۳۸ ۲۲ جولای ۱۹۲۰) -

- بوجي دواکوتين -

« ماويتیکه ی »

بلی بيم شتانه أليم ناقولا .. چونکه هيچ بشيڪي بوخلي
 دواي خويان تيدايه . وختي خوي هر فرعونيك هلكوتي
 به ده هزارن خيروي كرتوه ولم تحره بيكارانه دا كشتوني .
 يان « آبه » يكي چقاندوه لي نوسيوه كه له فلان جي اونده
 هزار سرم بري و اونده هزار قور بانيم بو (آپيس) كرد
 و فلانه هيكلم دامرراند . وام كرد وام كرد ... بلام قط
 نه يان توانيره به و عتله درشته يانه وه علميكي ورد بدوزنه وه
 وشتيكي خنجيلانه درست كن .. وختي كه ام اوروپايي يانه
 چونه مصر اوزوي به اوداره اوخا كه به برشته بوبوبه ويرانه .
 زوري له صحراي كير و سودان نكرابوه . اكر ساله و سال
 او نيله مباركه نه بوايه پياوي تيا نه اريا . لوهو اودداني و
 كوره يي يه كون هيچ نه ابوه وه . هر چي هيكل وشتي
 باش باش هبو بو بو به نيز چاوه وه . ام اوروپايي يانه پاچ
 كاري يان كرد . بست بست هايان كمند . اوشتانه يان همو
 له نيز خولدا درهينا .. او ولاته بان والي كرد كه اكر نيليش
 وشكي اوان بتوان آوي سوروسپي بوبهين . همولا يكيان
 وك هيلانه جال جالو كه به شمندوفر تني .. ترامواي و
 اوتو موبيلان له دلتاوه و هتاخواروي شلاله كان ديژر كرده وه
 وايان لي كرد كه كسي اكر سياحت مصري بوي دليل پي نه وي .
 هر تماشا يي تعرفه يكي شمندوفر بكا وله وختا سوار بي ..
 هبو .. اوهي ام اوروپايي يانه له بابت علم و فن و صنعت
 و فلاحت و زراعتسه وه له مصر اكوودو يانه قط
 ناكير ريته وه .

ياربي انسان اكر تماشا يي اوسا و ايستاي مصر بكا
 امستي به دميه وه اميني . امه چه غيرنيكه . امه چه
 قدرتيكه . له لاي خوار و خواروي افر يقاوه ولاتيڪ
 هيته « قاپ » بي دلين اكر توزي به تواي باسي وحشي
 و درند هني چند سال لمو پيش ام ولا نه بكري انسان
 موچركي پيايت زور اترسيت . كه تاك تاك انسانيك
 سپيان بردست بكو تايه هر يكه پرزوايكيان ابرد . هر
 كسه قمي له خونيه كي اخوا رده وه . ده ايستا بچو ببينه
 هيچ مه ترسه بخوا تحري عاقل و فاميده يان تي دا هلكوتوه
 كه امر و فابريقه يكي زل زل اه كري . تحري مکتديان
 هيته كه امر و قطابي ليوه اچي بو اوروپا . شمندوفر و
 اوتو موبيل و ترامواي و لوسپيد و ام تحره شتانه اونده
 زوره كه انسان هيچ باورنا كام ولاته جي حشتر
 و فيل بوبي جي ميمون و تمساح بوبي . اوسا كه له ناو
 دارستاندا به سرتق و پوپ درخته وه اريان ايستا كه
 خانوي حوت نهوميان هيته زور زلانه اژن . لمن و تو
 زياتر ازانن . همويان انكلزي و فرانسزي ازانن
 ماموستايي كلي ماتي و كوايمه يان پي اكري امه
 ام همو زانست و تعليمه . ام همو صنعت و معرفته
 ام همو نشانه ي مدنيه هموهي حكومتيكه پي بخشيوه
 هموهي ماموستايه كه پي فبر كرده . هموهي ام
 دواته يه كه ايستا سپري به سر سري ايمه وه يه .
 هي ام همايه يه هي ام سايه دره يه هي ام پيشكوتره يه
 هي ام پيش خريه . ياربي امر و كسيك بيت و بچي
 له آسمانه وه له سر طياره به كه وه سيريكي لوندره بكا لوندره

که له ایستاتستیق عصری لمو پیش دا بقدم سلیمانی انسان
 تی دانه بو ایستا اهل هیلانه میلوره یه وروژاوه . لغاواو
 تپ و توزی فابریقانه دا له ناو اوبخار مایکانه دا وها کم
 بوه وها پوشراوه که انسان وا ازانی تارای زردوسپی به
 سردادراوه . تماشا اهل کی اونهره . . اودواوندی جیحونه
 ابرپاپورو یلکن وز رهلی سفینه و یاط و امانه دا آوی به دره وه
 نیه . انسان وا ازانی کدام پاپور وشت و مکانه له سرزوی
 ریز کراون . تماشا ای اشاره اهل کی له بدست سی لاده خطی
 شمند و فری یه ته سر و هر و کو درکی کله میاوره فوت وهور
 شمند و فری لی دراجی و تی دی . . خو اگر بم اشاره دا بتوانی
 بکرت تحری دارالنفون ورحی « آقاده می » و نوعی قلوب
 وهننی جمعیت فنیهی تی دا آیینی که سرت سر آمینی . . ام
 همو مکتب هتیو مکتب صنایع مکتب زراعت مکتب
 تجارت مکتب حقوق مکتب طبیه مکتب ملکیه فابریقه
 شکر و فابریقه سلاح و فابریقه طوب فابریقه اموال فاطوره
 و فابریقه پاپور و فابریقه پاپوری ژبر بحر و فابریقه طیاره و
 فابریقه اوتو و بیل هیو زمانم شل بوناژ میری . لی کرین
 نوعی عاجباتی وشت تازه داها توی تی دابه مکره زانی .
 تماشا اهل کی یکک پوسته امریقا له قراغ بجره وه اها و یژی .
 ام پوسته یه بی بار کیر بی قونطراتچی بی پاپور بو خوی
 اهل چیه بردی نو یورق ... تماشا ای ریکای بین نو یورق و
 لوندوره بکی وا ازانی هر چی قطار و قوطر حشر تر همو
 عربستان و آفریقا بهری خراوه . . یک له پال یک دوا به
 دوا ای یک ام پاپورانه له بجره له اکن . . لی اخورن . هر
 و کو بحری شیان له بدشه وه نه بی غارا کن لی اخورن تکان
 ادهن . . زور سیره .
 جاخو اگر بی هیئینه سر باسی هندستان هر نابریته وه .
 هندستان له زمان بدشودا تجارتی هیو . بلام بم تحوه
 نه بو بو به کجینه هی همو دنیا . او هندستانه که پر بو له
 دارستان و بی آدم ناو دارستان ایستا هر شمند و فرور بکای
 اوتو موبیل و امانه یه . امروهی اوتو هییه له هندستان دا
 که له دونتا قارونه .
 امانه هیچی خویان پیایان نه کرده . همو هرام
 عدالتیه که ایستا لیره هیه .
 ایستا فرصتیکی وایه که انسان به پاره بی کری دستی

ناکوهی . امر و روزیکی روناک له لای مغربه وه بوایمه
 هل هاتوه . خوا ایمان هل ناکری بمه ناشکر بین . اگر
 وا بروین به ری وه لقهی لی ا هین . باچاک بین و
 چاکان دست کویت . لوه چاکونه که خراب بین
 و خرابان دست کویت .
 « ع . و آوی تر »

۴

« کرد و میوان پرستیان »

له غزته پیشکوتن دا هنیک نویسن و قصه م دیوه
 که هر له کرده وهی کرد و کردستان آدوین . پیایویک
 ده نویسن ژن هینان زور خراپه به بیری یکی تردایت
 ژن هینان باشه . له نویسنیان در کوه که برتیل زور
 ده خون و بوخله تانن و کله پی له یکتری کردن ماموستان
 بم رنگه همو هفته یک ایشی یکی کردستان به سوچ دزانن
 و له ملت کرد آدوین . بلام ام هفته به منیش قباحتیکی
 تازدم دوزیوه که کرد چاکای خویان نازانن . ملتیک
 که ناوی به خراپه زرا چاکیش بیت هر به خراب ناو
 ابریت . ایستا ام ملته وایان لی هاتوه بروا به پیایویک
 و له خوانرسه کافی خویشیان ناکن .
 بلام . من که زور ولات و پیایوی رنگ رنگ
 دیوه ده توانم بلیم له هنیک ملت و قومی تر زور زور
 چاکتره کرد .
 مثلا : کرد زور میوان پرستن میوان پرستی وک
 کرد شک نامم . میوانیان هیچکی بی به دل و به
 جان راده ویستن بو خدمتیان . با چیشت بو خوشیان
 نه بی و نکرت به ناشیرخی آزانن کوشت و پلاو
 بو میوان پیا نه کن . وک فرموراوه (اکرم الضیف و لو
 کان کافرا) همو ملت کرد فرمانبری ام امره چاک کن .
 هنیک جیکام دیوه که قصه له میواننداری نه کین
 به پاره و پارانه ویش هیچ به انسان نادن .
 امر و همو کس ده بی بدنامینی که کرد ملتیک زور
 میوان پرست و دست بلاون . ده توانم بلیم اگر
 کرده وهی ناشیرینیان بی بم کرده وه چاکه وه ده کور ریت .
 حاکم جم جمال
 کیتان هولت

۴

« اوتوموبیل وکودریژ » -

زوسواریه و برو . چیه ؟ اوتوموبیل ده چیه
کرکوک . ساعت یک . فر فر کونده کوه . طاسلوجه
طینال . آوی هلکت بنزینی تی کرد . فر فر در بند
مرحبا قوماندان در بند « کوت نون » . فر فر
چم چال . استراحت ده کا چای أخوات قهوه أخوات
فر فر کرکوک . سفر تو او بو تو ساغ من
سلامت . ساعت پینچ .

« کاروان اکل کودریژ » -

یاالله ناوی خوابین . بارکن . ساعت یک
چجه بروجه بارکن . او بارانه جوتکن . قاله وره فریام
او باره له کل هاکره . علی بیری او کره بکره . هایالله
ووش ووش مالی صاحبت ویران بی . اها کره
دیزباری خست . آراکه بیکه ری . اها کره شینیش
باری خست . جواله کشتی شقی برد . آی مالی ویرانم
باره کش هموش کر و چایه . بی کنی کورج بی کنی
زو تاوی بن و سوزنیکم بدنی . خورشید کلکی راکیشه
بالو چمه بدته دره وه . حجه حجه مالمان ویران بو
کرمی تازه مین همومان پی اثریری . حجه حجه حجه
ساعت شش قلیاسان حجه حجه له حوت باوه مرده
علی علی او کاروانه لاده . به قوربانت بم بادی بدن
هتا نوژی عصمان ده کین . بلکه انشاالله ماشالله
بو بانکی خوتنان بکجه کانی جنه .

بم حجه حجه حجه ایش نابریته سر . کویدریز
هر کویدریزه . حتی کورتانی چتاره یسی بو بکریت
هر کویدریزه . کوا بو رفیقایتی له کل کویدریزه
پشچانی له دوایه .

۰۴ س . ۰۴

۶

ع . ۰۴

پاروی کوره زور خرابه . اکینا له قورک ده کیری .

زور نحو با اکیت . . نوه کو بو حکیم راکیت .

سالان کرلانه کان زور پینس بو . دل آوینه دله .

روژ بروز عماله کان زیاد ده کن . خوشی له کولانه کان .

او داوه هلبه . مکه سکی دز درده کوی .

ام کرمه کرمه چیه . یاطیاره یه یاخره که . یا اوتوموبیله
یاچیکنه یه .

بونی بو سو دی . وریابه نسوتانی .

لرز و تا نماوه . آفرین بوسلپاته .

بعضی میشومکر ماوه . بشی کره بایکه .

له پیر عمر کدرون شنه شنی با زور هیسه . به
کریزه و موان چی .

۶

— قلی و بلی —

کیزه ی میشوله یه ت . دوکلی تباله یان بکن به کرا .

به شو و روژ چلته یه . آسن سارد اکتنه وه .

أبرایه زوری بزانیایه . منواره قلافتی بقله .

بازاریان کرمه . اوان به دینیکیش کرمی اکن .

که بشته قره تبه . اهدتسیو : صبری هیما .

کری شمندوفر دو قاته . وریابه لیت نه کن به چوار .

کن رش کن سور نه ماون . کنیان له دمیانا قایم کرده .

حشتر زور ها توه . کره کان آیره پکیان کوت .

عاستای موسی در کتوه . به راست بزانیایه أبو به جو .

پینچی به قمری یک او نوطانه . من هینی خوم

ایره ناکورمه وه .

وایان به تمانه کرده . تا امری به تمای چاوه .

رشه با نه بر پایه وه . او با کردینه به قنه وه دانین ابریته وه .

به هنیکوین آلی تاله . خوای هنک وهنکوین
کروری کا .

« ع . و آوی نر »

— « ۰ » —

— بو زانین —

دارالمعلمین بغداد روز ۱۵ ایلول ۱۹۲۰ ده کرتیه وه
اوانه که له بیست سال کوره تره ن و شتیکیان خویندوه
و روشتیان چاکه بچن بو بغداد لم مکتبه دا
قبول ده کرین .

بو اوانه که لم مکتبه قید ده بن خواردن و خواردنه وه
و جیکای باش و چرایان ده دریتی لکل مانکی ۱۵
روپیه نیش بو خرجی .

خوبندن لم مکتبه : ۲ یا ۳ ساله . لپاش درچون
له مکتب اوجار مانکانه یان له ۱۵۰ و ۱۳۰ روپیه
کتر نابی . هچکس حزده کات بچیته ام مکتبه بینه
دائرة سیاسی تماشای شرائطی داخل یون بکات .
اگر ویستی بچیت بو بغداد .

معاون حاکم سیاسی

کپتان کستلین

۴

بو زانین

وگ فی که یشتموین زور کسمان ده چیته بانه و سقزو
سنه و سابلاغ و شوینی تر و مأموره کانی ایران ادیتی
زور یان اهدن بشکو هنیکیش جریمه ده کن . وختی
کدشکات یا داوا و قصه یکیان کوته لای مأموره کانی
ایران هیچ یاریهی خلقی ایمه نادن .

بلام خلقه که ی ایمه یش (پاس پورت) یان بدسته وه
نیه . لبرامه که او کرده وانه روندنا . بولمولا لازمه
هچکس که ده یه وبت بچیته ایران له حاکم سلیمانی یا البجه

یا چم جمال یا رانیه یا شار با زیر یا خو لو مدیرانه که
له لایخی حاکم سلیمانی وه . ایزن دراون پاس ورکن تا کو
مأموره کانی ایران ایترنه توانن . او کردوانه بنوین
با که ایشیکان بو یاریه یان بدن .

حاکم سیاسی

میجرسون

۴

بو زانین

اوانه که هتا ایستا پاره پیشکو تیدان نداوه . و المولا بو یان
نانیرین . بلام تالیستا که ۱۳ قزانه یان بو چوه پاره ی اوه
ده بی بنیرن و بیدن . اوانه که بو سه مانک پاره یان دابو
اگر ده یانه وی قزانه یان بو بچیت پاره ی تر بنیرن ایکیا بو
اوانیش نانیرین .

مصطفی

۴

بو زانین همو

ژماره — ۲۷

خانوه کانی شار له طرف هیئت مخصر صوه هموزرخیان
دانزوه نسخه اوزرخانه که دانزوه به همو کولانه کان شاردنا
هل واسمرا هر کسی زخی خانوی خوی به زیاد ازانی
له بینی هفته یکدا عر ضحالی له سر بدات له پاش هفته که
که تو او بو عر ضحالیش بدری تماشای ناکری و له اعتبار
اولی مانکی (اوگوست سنه ۹۲۰) ده دست اگری به خرج
خانو سندن ام خرجه له سر اوزرخه که بو خانوه که دانزوه
له سایکدا له صدی نیو دسینری و خرجه سالیکیش به دو
قسط یعنی هر به ششمانک قسطیکی دسینری بم رنگه همو
کس دبی له اولی مانکی (اوگوست سنه ۹۲۰) وه خرجی
شش مانکی خانوه بی بهینی و تسایم به صندوق بلدیة بکا
و علم و خبرور بگری بو آکاداری همو کس بناوی انجن
شاروه بیانی دکین .

۲۰ ل جولای سنه ۹۲۰

ویکل رئیس بلدیة

سرکاتب

محمود

۴

له چاپخانه حکومت له سلیمانی چاپکرا